	СИЛАБУС **НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ** **«КАРАНТИН РОСЛИН»** **Рівень вищої освіти: Перший (бакалаврський)** **Спеціальність: 203 Садівництво та виноградарство** **Рік навчання: 3-й, семестр 6-й** **Кількість кредитів ECTS: 5 кредитів** **Назва кафедри: ботаніки, генетики та захисту рослин** **Мова викладання: українська**
Лектор курсу	**к. с.-г .н., доц. Вергелес Павло Миколайович**
Контактна інформація лектора (e-mail)	**pasha425@gmail.com**

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Навчальна дисципліна «Карантин рослин» є вибірковою компонентою ОПП.

Загальний обсяг дисципліни 150 год.: лекції – 26 год.; практичні заняття – 24 год., самостійна робота – 100 год.

Формат проведення: лекції, практичні заняття, консультації. Підсумковий контроль – залік.

Основні положення навчальної дисципліни можуть застосовуватися при проходженні практики, подальшому навчанні на магістерському рівні вищої освіти та фаховій діяльності.

Призначення навчальної дисципліни

Освітня компонента «Карантин рослин» – вивчає правовий режим, що передбачає систему державних заходів, спрямованих на захист рослин, продукції їх переробки, сировини, окремих вантажів тощо від карантинних об’єктів. Закон України «Про карантин рослин», ст.1, прийнятий 30 червня 1993 року, № 3348-XII.

У загальнодержавній системі заходів захисту рослин від шкідників, хвороб і бур’янів важливе місце посідає карантин рослин - охорона території нашої країни від проникнення особливо небезпечних шкідників, хвороб рослин та злісних бур’янів.

З кожним роком зростає небезпека завезення на територію України карантинних організмів у зв’язку з розвитком туризму, скорочення термінів перевезення сільськогосподарської продукції тощо. Тому спеціалістам необхідно мати достатньо знань з основ карантину рослин. У вирішенні питань, що постають перед працівниками сільського господарства, останнє

має велике значення.

Освітня компонента «Карантин рослин» формує знання, уміння, навички та компетенції, необхідні для фахівця з садівництва та виноградарства.

Мета вивчення навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «Карантин рослин» є створення можливості здобувачам вищої освіти отримати всебічні знання з питань міжнародного розвитку карантину рослин, методів догляду підкарантинних матеріалів і їх експертизи, внутрішньодержавної організації виявлення, ідентифікації, спостереження за ними в агроценозах, місцях зберігання та переробки рослинної продукції, знезараження підкарантинних матеріалів, локалізації і ліквідації вогнищ зараження.

Завдання вивчення дисципліни

Завданням вивчення дисципліни «Карантин рослин» є вивчення поширення, біологічні особливості карантинних організмів, способи їх локалізації та контролю чисельності.

ПЕРЕЛІК КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ, ЯКИХ НАБУВАЄ ЗДОБУВАЧ ПРИ ВИВЧЕННІ ДИСЦИПЛІНИ ВІДПОВІДНО ДО ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен сформувати такі програмні компетентності:

Інтегральна компетентність (ІК):

Здатність розв'язувати фахові спеціалізовані складні задачі та практичні проблеми професійної діяльності у садівництві і виноградарстві або у процесі навчання, що передбачає застосування положень і методів відповідної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК6. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК12. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК):

СК1. Здатність використовувати базові знання зі спеціалізованих підрозділів аграрної науки (плодівництво, овочівництво, виноградарство, ягідництво, грибівництво, рослинництво, землеробство, селекція та насінництво, агрохімія, ґрунтознавство, механізація, захист рослин);

СК4. Здатність застосовувати знання та розуміння фізіологічних процесів плодових, овочевих рослин і винограду для розв'язання виробничих технологічних задач, у тому числі для їх зберігання і переробки;

СК5. Здатність оцінювати, інтерпретувати і синтезувати теоретичну інформацію та практичні, виробничі і дослідні дані у галузі садівництва та виноградарства;

ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ВІДПОВІДНО ДО ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

ПРН8. Володіти методами опрацювання даних у садівництві, плодоовочівництві та виноградарстві.

ПРН14. Інтегрувати й удосконалювати виробничі процеси вирощування овоче-баштанної продукції та грибів відповідно до чинних вимог

Вивчення даної дисципліни формує у здобувачів вищої освіти соціальні навички (soft skills) такі як: комунікативність, робота з інформаційними джерелами, лідерські навички, які реалізуються через створення здобувачами вищої освіти презентаційних матеріалів, написання індивідуальних завдань на задану тематику, презентування та обговорення індивідуальних завдань у групі.

ПЛАН ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

N	*Назви теми*	*Форми організації навчання та кількість годин*		*Самостійна робота, кількість годин*
		лекційні заняття	*практичні заняття*	
1	Карантин рослин, його значення і організація	2		7
2	Історія карантину рослин.	2	2	8
3	Зовнішній карантин. Міжнародне співробітництво в галузі карантину рослин	2	2	8
4	Внутрішній карантин	2	2	8
5	Фітосанітарний контроль підкарантинних матеріалів та транспорту	2	2	8
6	Карантинний стан Вінницької області	2	2	7
7	Лісовий карантин	2	2	8
8	Фітосанітарні вимоги країн світу	2	2	7
9	Методи відбору проб у процесі карантинного огляду та експертизи	2	2	8
10	Ентомологічна експертиза	2	2	8
11	Мікологічна експертиза	2	2	8
12	Бактеорологічна, вірусологічна та фітогельмінтологічні експертизи	2	2	7
13	Гербологічна експертиза	2	2	8
Разом		26	24	100

Самостійна робота здобувача вищої освіти

Самостійна робота здобувача вищої освіти організовується шляхом активного, цілеспрямованого набуття нових для нього знань та умінь. Вона є основою його підготовки як фахівця, забезпечує набуття ним прийомів пізнавальної діяльності, інтерес до творчої роботи, здатність вирішувати наукові та практичні завдання.

Виконання здобувачем вищої освіти самостійної роботи передбачає за необхідності, отримання консультацій або допомоги відповідного фахівця. Навчальний матеріал навчальної дисципліни, передбачений робочою програмою навчальної дисципліни для засвоєння здобувачем вищої освіти у процесі самостійної роботи, виноситься на поточний і підсумковий контроль поряд з навчальним матеріалом, який опрацьовувався під час аудиторних занять. Організація самостійної роботи здобувачів вищої освіти передбачає: планування обсягу, змісту, завдань, форм і методів контролю самостійної роботи, розробку навчально-методичного забезпечення; виконання здобувачем вищої освіти запланованої самостійної роботи; контроль та оцінювання результатів, їх систематизацію та оцінювання ефективності виконання самостійної роботи.

Індивідуальне завдання повинно мати практичне спрямування та носити творчий, дослідницький, науковий характер. Тип індивідуального завдання – презентація, доповідь, наукове дослідження, ситуаційне завдання, реферат.

Види самостійної роботи

№	Вид самостійної роботи	Години	Терміни виконання	Форма та метод контролю
1	Підготовка до лекційних та практичних занять	70	щотижнево	Усне та письмове опитування
2	Підготовка самостійних питань з тематики дисципліни	10	щотижнево	Усне та письмове опитування
3	Індивідуальне завдання	10	1 рази на семестр	Спостереження за виконанням, обговорення, виступ з презентацією, усний захист
4	Підготовка до контрольних робіт та тестування	10	2 рази на семестр	Тестування
Разом		**100**		

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Барановський М.М., Устінов І.Д., Мовчан О.О. Рекомендації з ідентифікації та захисту рослин від адвентивних видів трипсів в умовах закритого ґрунту України. Біла Церква, 2000. 37 с.

2. Карантині шкідливі організми. Частина 2. Карантинні хвороби : Підручник / О. О. Сикало, О. М. Мовчан, І. Д Устінов. За ред.. О. О. Сикало. К. : Колобіг, 2005. 412 с.

3. Мовчан О. М. Карантинні шкідливі організми. Частина 1. Карантинні шкідники. К. : Світ, 2002. 288 с.

4. Неїлик М. М., Цицюра Я. Г. Амброзія полинолиста (*Ambrosia artemisiifolia* L.) : систематика, біологія, адаптивний потенціал та стратегія контролю. Вінниця : Друк плюс, 2020. 700 с.

5. Станкевич С.В. Методи огляду та експертизи підкарантинних матеріалів: навч. посібник / С. В. Станкевич Х.: ФОП Бровін О.В., 2017. 255 с.

Додаткова література

1. Біпик А.Г. Південноамериканська томатна міль – Tuta absoluta Meуг. в Європі та Африці. Карантин і захист рослин. 2009. № 12.

2. Большакова В.М. Західний квітковий трипе (Francliniella occidentalis F.) і методи його виявлення в вантажах та агроценозах. Пропозиція. - 2003. - № 1. - С. 60.

3. Большакова В.М. Капровий жук (Trogoderma granarium E.) - злісний карантинний шкідник продуктів запасу. Карантин і захист рослин. 2004. № 10. С. 18-19.

4. Большакова В.М. Карантинні види мух родини осетниць (Tephritidae), підготовка мікропрепаратів та визначення видового складу. Пропозиція. 2004. № 4. С. 50-51.

5. Глосарій фітосанітарних термінів, Додаток № 1: Керівництво за інтерпретацією і застосуванням концепції офіційної боротьби з регульованими шкідливими організмами, 2001 .ФАО, Рим

6. Глосарій фітосанітарних термінів, Додаток № 2: Керівництво за інтерпретацією поняття «Потенційне економічне значення» і пов’язаних з ним термінів, включаючи, зокрема, екологічні міркування, 2003.ФАО, Рим

7. ДСТУ 3354—96. Карантин рослин. Методи ентомологічної експертизи продуктів запасу.

8. ДСТУ 3355—96. Продукція сільськогосподарська рослинна. Методи відбору проб у процесі карантинного огляду та експертизи

9. ДСТУ 4009-2001. Карантин рослин. Методи гербологічної експертизи підкарантинних матеріалів

10. ДСТУ 4180-2003. Карантин рослин. Методи мікологічної експертизи підкарантинних матеріалів

11. ДСТУ 4709:2006. Карантин рослин. Методи бактеріологічної експертизи підкарантинних матеріалів

12. ДСТУ 7406:2013. Карантин рослин. Методи фітогельмінтологічної експертизи об’єктів регулювання // Болтовська О., Галаган Т., Нікішичева К., Сігарьова Д.

13. Пінчук Н. В., Вергелес П. М., Коваленко Т. М. Динаміка поширення та особливості розвитку американського білого метелика на Вінниччині. *Сільське господарство та лісівництво.* 2019. № 3 (14). С. 152–162.

14. Пінчук Н. В., Вергелес П. М., Коваленко Т. М. Дослідження динаміки поширення золотистої картопляної нематоди в Україні та окремих чинників її регулювання в умовах Вінниччини. *Сільське господарство та лісівництво*. 2020. № 1 (16). С. 149–161.

15. Пінчук Н. В., Вергелес П. М., Коваленко Т. М. Фактори та динаміка поширення раку картоплі на Вінниччині. *Сільське господарство та лісівництво* 2019. № 2 (13). С. 172–183. DOI: 10.37128/2707-5826-2019-2-14

Інформаційні ресурси

1. Закон України Про карантин рослин. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3348-12#Text

2. Організація Європейської та Середземноморської організації із захисту рослин. URL: https://www.eppo.int/

3. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL : http://www.ukrstat.gov.ua

4. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL : http://www.rada.gov.ua.

5. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України. URL : http://www.kmu.gov.ua.

6. Офіційний сайт Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського. URL: http://www.nbuv.gov.ua.

7. Періодична література: журнали «Карантин і захист рослин», «Фермер», «Пропозиція», «Зерно», «Агроном» та ін.

8. Фітосанітарна безпека. URL: https://dpss.gov.ua/fitosanitariya-kontrol-u-sferi-nasinnictva-ta-rozsadnictva/fitosanitarnij-kontrol

СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ ТА ВИМОГИ ДО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

У кінці семестру, здобувач вищої освіти може набрати до 60 % підсумкової оцінки за виконання всіх видів робіт, що виконуються протягом семестру, до 10 % за показники наукової, інноваційної, навчальної, виховної роботи та студентської активності і до 30 % підсумкової оцінки – за результатами підсумкового контролю.

Розподіл балів за видами навчальної діяльності

	Вид навчальної діяльності	**Бали**
	Атестація 1	
1	Участь у дискусіях на лекційних заняттях	7
2	Участь у роботі на практичних заняттях	12
3	Виконання контрольних робіт, тестування	10
	Всього за атестацію 1	**29**
	Атестація 2	
4	Участь у дискусіях на лекційних заняттях	6

5	Участь у роботі на практичних заняттях	12
6	Виконання контрольних робіт, тестування	10
7	Індивідуальне завдання	3
	Всього за атестацію 2	**31**
Показники наукової, інноваційної, навчальної, виховної роботи та студентської активності		**10**
	Підсумкове тестування	**30**
Разом		**100**

Якщо здобувач вищої освіти упродовж семестру за підсумками контрольних заходів набрав (отримав) менше половини максимальної оцінки з навчальної дисципліни (менше 35 балів), то він не допускається до заліку.

Під час роботи над індивідуальними завданнями, розв'язуванням задач не допустимо порушення академічної доброчесності. Презентації та виступи мають бути авторськими та оригінальними. Індивідуальне завдання полягає в дослідженні біологічних особливостей карантинних організмів згідно переліку регульованих шкідливих організмів.

Програма навчальної дисципліни передбачає врахування результатів неформальної та інформальної освіти при наявності підтверджуючих документів як окремі кредити вивчення навчальних дисциплін.

Переведення балів внутрішньої 100-бальної шкали в національну здійснюється у відповідності до шкали.

Відповідність шкал оцінок якості засвоєння навчального матеріалу

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою для заліку
90-100	A	зараховано
82-89	B	зараховано
75-81	C	
66-74	D	зараховано
60-65	E	
35-59	FX	незараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни